

Kwaliteitslag BRZO

- eindconcept -

Opdrachtgever:
RBNML/RBZL

februari 2006
060209 - S23

Ingenieurs/adviesbureau Oranjewoud/SAVE
Postbus 321
7400 AH Deventer
Tel: 0570 663993
Fax: 0570 663992
E-mail: save@save.nl

Inhoud

	pag.
1 Inleiding	3
1.1 Aanleiding van het project	3
1.2 Aanpak en organisatie	3
1.3 Onderwerpen	4
2 Gevolgde werkwijze	5
3 Resultaten	6
3.1 De PBZO-bedrijven	6
3.2 Beoordeling VBS	8
3.2.1 Beoordeling van element 2: de identificatie van gevaren en risico's	9
3.2.2 Beoordeling van element 5: voorbereiding op noodsituaties	9
3.2.3 Overige beschikbare informatie voor de brandweer	9
3.3 Scenario's ten behoeve van de rampenbestrijding	10
3.4 Advisering inzake aanwijzing bedrijfsbrandweer	11
3.5 Brandveiligheidsplan	13
3.6 Samenwerking met gemeenten	13
4 Conclusies	14
Bijlage 1 Beoordeling van het PBZO-document	15
Bijlage 2 Checklist PBZO-document	19
Bijlage 3 NIVRIM Plus Vragenlijst het PBZO-document	21
Bijlage 4 NIVRIM Checklist Identificatie van gevaren en beoordeling van de risico's van zware ongevallen	22
Bijlage 5 NIVRIM Plus Vragenlijst VBS-element #2	23
Bijlage 6 NIVRIM Plus Vragenlijst VBS-element #5	24
Bijlage 7 Checklist Noodsituaties	25

1 Inleiding

1.1 Aanleiding van het project

Het Ministerie van VROM heeft in 2004 het project Programmafinanciering Externe Veiligheid gestart. Doel daarvan is de regionale en lokale overheden financiële ondersteuning te bieden bij de uitvoering van hun taak op het gebied van de externe veiligheid. Voor het jaar 2005 was per provincie op basis van een bepaalde verdeelsleutel eenmalig geld beschikbaar voor de uitvoering van projecten. Op basis van de indiening van een groot aantal projecten heeft het Ministerie van VROM besloten om voor een beperkt aantal financiële ondersteuning te bieden. De sector Veiligheid van de regio Noord- en Midden-Limburg heeft samen met de regio Zuid-Limburg subsidie verkregen voor een project getiteld Kwaliteitslag BRZO.

De brandweer wil haar rol bij de uitvoering van de taken in het kader van het BRZO '99 verbreden en zo ook de meerwaarde van het BRZO ten behoeve van de voorbereiding rampenbestrijding te optimaliseren. Primair wil men een impuls geven aan het wegwerken van de achterstanden ten aanzien van PBZO-bedrijven. Als afgeleid doel hiervan wenst men werkwijzen voor:

- de beoordeling van het veiligheidsbeheersysteem van PBZO-bedrijven;
- het opstellen van de scenario's ten behoeve van de voorbereiding rampenbestrijding;
- een oordeel of het bedrijf om een rapport inzake de bedrijfsbrandweer gevraagd dient te worden.

Verder wenst men, dat de tijdens dit project opgedane kennis wordt overgedragen aan de gemeentelijke en regionale brandweer.

Voor de uitvoering van het project is contact gezocht met Ingenieursbureau Oranjewoud/SAVE op grond van de ervaring die dat bureau heeft met het BRZO en de rol van de brandweer.

1.2 Aanpak en organisatie

Ten behoeve van het project is bij Oranjewoud/SAVE een projectteam gevormd, bestaande uit:

Gert Hoftijzer	projectleider
Jaap van der Schaaf	senioradviseur
Astrid Ekas	medioradviseur
Wilfred Blaauw	senioradviseur

Door privé-omstandigheden is mevrouw Ekas lopende het project vervangen door Wilfred Blaauw.

Opdrachtnemer heeft de volgende aanpak voorgesteld:

- Stap 1 Startoverleg

- Stap 2 Opstelling planning
- Stap 3 Uitvoeren van VBS-inspecties
- Stap 4 Uitdragen van kennis
- Stap 5 Opstellen van eindrapportage.

Van de kant van de opdrachtgever functioneerde mevrouw Petra Claassen als projectleider.

1.3 Onderwerpen

Op basis van de beschrijving van het project in hoofdstuk 1.1 en de gang van zaken tijdens het project, komen de volgende onderwerpen in deze rapportage aan de orde:

- de relevante PBZO-bedrijven;
- beoordeling VBS;
- scenario's ten behoeve van de rampenbestrijding;
- advisering aanwijzing bedrijfsbrandweer.

De rapportage wordt afgesloten met een aantal conclusies en aanbevelingen.

2 Gevolgde werkwijze

De in het project gevolgde werkwijze is uiteindelijk wat anders geweest dan vermeld staat onder paragraaf 1.2.

In overleg met de opdrachtgever is in juni besloten het project als volgt uit te voeren:

1. inspectie bij 4 PBZO-bedrijven in Noord- en Midden-Limburg, rekening houdend met de reguliere planning voor de inspecties;
2. terugkoppeling naar de opdrachtgever na de eerste vier inspecties;
3. overige inspecties op basis van ervaring met de eerste vier;
4. eindbijeenkomst na overige inspecties om bouwstenen voor het eindrapport vast te stellen;
5. eindrapportage.

Uiteindelijk is door een aantal ontwikkelingen tijdens het project (waarover hierna meer) nog een andere werkwijze gevolgd. In het kort komt dat hierop neer:

1. Vaststellen van de relevante bedrijven
2. Plannen van de werkzaamheden
3. Uitvoeren van inspecties/overige werkzaamheden
4. Terugkoppeling naar de doelgroep
5. Afronding van het project.

Daarnaast heeft op regelmatige basis bilateraal overleg plaatsgevonden met de opdrachtgever over de voortgang en de uit te voeren acties.

Overzicht uitgevoerde acties:

16-06-2005	Overleg met RBNML
18-07-2005	Overleg met RBNML
14-09-2005	Overleg met RBNML
24-10-2005	Overleg met RBNML.

Inspecties

01-11-2005	Jewa Gas
15-12-2005	Nuon Power
23-11-2005	Celanese
01-12-2005	Colortrend
08-12-2005	Chemielim
okt./nov.	Beoordeling brandveiligheidsplan van Van der Sluys.

Daarnaast is in overleg met de opdrachtgever een aparte bijeenkomst belegd in december om met alle betrokkenen de resultaten van het project te bespreken en ervaringen uit te wisselen. Vanwege de beperkte belangstelling voor deze dag is die bijeenkomst komen te vervallen en is besloten het project af te ronden met deze eindrapportage.

3 Resultaten

3.1 De PBZO-bedrijven

Oorspronkelijk is door de opdrachtgever de volgende lijst met PBZO-bedrijven ter beschikking gesteld:

Nr.	Bedrijf	Plaats	Bevoegd gezag
01	A.J. Jongeneel & Zn. Transport	Valkenburg	Gemeente Valkenburg
02	Barge Terminal	Born	Gemeente Sittard-Geleen
03	Chemical Warehouse	Maastricht	Gemeente Maastricht
04	Colortrend BV	Maastricht	Gemeente Maastricht
05	FSM Europe	Sittard-Geleen	Gemeente Sittard-Geleen
06	Jewa Gas	Wanssum	Gemeente Meerlo-Wanssum
07	Nuon Power Buggenum	Haelen	Provincie Limburg
08	Primagaz	Venray	Gemeente Venray
09	Rail Terminal Born	Born	Gemeente Sittard-Geleen
10	Rohan L & Zn. Vuurwerk	Landgraaf	Provincie Limburg
11	Van der Sluys	Roermond	Gemeente Roermond
12	Celanese	Sittard-Geleen	Provincie Limburg
13	Scotts	Heerlen	Gemeente Heerlen

Met betrekking tot deze inrichtingen is contact gezocht met het bevoegd gezag om vast te stellen of deze inrichtingen:

- inderdaad PBZO-plichtig zijn;
- inderdaad vallen onder het bevoegd gezag, zoals beschreven.

Dat heeft tot de onderstaande conclusies geleid per inrichting:

- A.J. Jongeneel & Zn.
Uit de contacten met zowel de milieuafdeling als de brandweer van de gemeente blijkt dat deze inrichting niet bekend is in de gemeente! De inrichting wordt derhalve afgevoerd van de lijst.
- Barge Terminal
De gemeente Sittard-Geleen deelt mee, dat deze inrichting vanwege het vervoersgebonden karakter niet valt onder het BRZO.
- Chemical Warehouse Maastricht. Deze inrichting valt wel onder het BRZO, maar het bevoegd gezag is de provincie Limburg.
- Colortrend B.V. Informatie is correct.
- FSM Europe. Informatie is correct.
- Jewa Gas. Informatie is correct.
- Nuon Power. Informatie is correct.
- Primagaz. Informatie is correct.
- Rail Terminal. Idem aan 2.
- Rohan Vuurwerk
Uit contact met de provincie blijkt dat het bedrijf niet valt onder het PBZO. Men blijft qua vergunde hoeveelheden onder de relevante grenswaarden.
- Van der Sluijs Tankopslag. Informatie is correct.

12. Celanese. Informatie is correct.
13. Scotts. Dit bedrijf was in 2005 VR-plichtig, maar zou in verband met de nieuwe BRZO-regelgeving PBZO-plichtig worden.

Daarnaast is op verzoek van RBZL nog onderzoek gedaan naar:

14. Zinkwit/Crossfields in Eijsden. Dit bleek een provinciaal bedrijf dat gaat vallen onder de VR-plicht.

Uit contact met de gemeente Maastricht is gebleken dat er in die gemeente nog één PBZO-inrichting is, namelijk:

15. Chemielim met als bevoegd gezag de gemeente.

De lijst van 15 inrichtingen is derhalve op grond van het bovenstaande gereduceerd tot 9 inrichtingen, te weten:

1. Chemical Warehouse
2. Colortrend B.V.
3. FSM Europe
4. Jewa Gas
5. Nuon Power
6. Primagaz
7. Van der Sluijs
8. Celanese
9. Chemielim.

Voor de mogelijkheden tot het uitvoeren van een inspectie is opnieuw contact gezocht met het bevoegd gezag of de brandweer om vast te stellen of de inrichtingen nog in 2005 konden worden geïnspecteerd. Dit heeft uiteindelijk geleid tot het volgende overzicht.

1. Chemical Warehouse. Na overleg tussen de brandweer Maastricht en de provincie is geconcludeerd dat er in 2005 geen behoefte is aan een inspectie. Het bedrijf is al veelvuldig bezocht en wordt op grond daarvan in het kader van dit project afgevoerd van de lijst.
2. Colortrend B.V. De gemeente Maastricht heeft aangegeven dat zij dit bedrijf graag in 2005 wil inspecteren.
3. FSM Europe. De gemeente Sittard-Geleen deelt mee, dat in april 2005 een inspectie heeft plaatsgevonden. Op basis daarvan moet het bedrijf een plan van aanpak opstellen om de geconstateerde afwijkingen op te lossen. Na overleg met de gemeentebbrandweer is besloten in 2005 geen inspectie meer uit te voeren. Het wachten is eerst op het plan van aanpak. De inrichting wordt afgevoerd van de lijst.
4. Jewa Gas. Uit eerste contacten met de gemeente bleek er geen behoefte aan een inspectie in 2005 en ondersteuning. Bij nader inzien bleek dat toch anders. Op 25 mei en 1 juni 2005 heeft reeds een inspectie plaatsgevonden en op 1 november is een herinspectie gepland op de geconstateerde afwijkingen van het VBS. De inspectie kan worden aangevuld met de hier aan de orde zijnde actiepunten.

5. Nuon Power. De inspectie bij Nuon Power was reeds gepland en het brandweerdeel wordt daarin meegenomen.
6. Primagaz. Voor dit bedrijf gold in eerste instantie het zelfde als voor Jewagas, namelijk geen behoefte aan een inspectie en ondersteuning. In tweede instantie is opnieuw contact gezocht met de gemeente Venray.
Daaruit bleek het volgende: op 24 maart van dit jaar heeft een integrale PBZO-inspectie plaatsgevonden samen met de regionale brandweer. Op basis van die inspectie is geconcludeerd, dat een nieuwe inspectie dit jaar niet nodig zou zijn.
7. Van der Sluijs. Uit contact met de gemeente Roermond over dit bedrijf bleek het volgende. Voor het bedrijf ligt een ontwerp milieuv vergunning ter inzage, die naar verwachting eind 2005 definitief zou worden. Na overleg tussen de afdeling Milieu en de brandweer is besloten dat er geen behoefte is aan een inspectie op korte termijn. Wel is een onderdeel van de beschikking, een zogeheten brandveiligheidsplan met voorzieningen.
In overleg is besloten dat Oranjewoud/SAVE dit plan zal beoordelen en haar bevindingen zal rapporteren aan de gemeente.
8. Celanese. Na contact met de provincie is besloten dit bedrijf in 2005 nog aan een inspectie te onderwerpen.
9. Chemielim. Ook dit bedrijf wordt aan een inspectie onderworpen in 2005.

Verder is nog overleg gevoerd met de gemeente Sittard-Geleen over een eventuele inspectie bij de Barge Terminal in Born ondanks het gegeven, dat deze inrichtingen niet BRZO-plichtig zijn. De gemeente deelde mee dat een inspectie niet past in het huidige beleid.

Resumerend

Van de resterende 9 inrichtingen

- komen er 5 in aanmerking voor een inspectie;
- vallen er 3 af voor een inspectie in 2005;
- wordt de inspectie bij één bedrijf vervangen door een beoordeling van het brandveiligheidsplan.

3.2 Beoordeling VBS

Volgens de richtlijnen van de overheid, zoals vastgelegd in CPR 20, gaat het bij een PBZO-bedrijf om twee belangrijke onderwerpen:

- a. het PBZO-document;
- b. het VBS als implementatie van het PBZO-document.

In het PBZO-document beschrijft het bedrijf het beleid dat wordt gevoerd ten aanzien van het voorkomen van zware ongevallen. Voor de beoordeling van het PBZO-document hanteert de overheid minstens drie methodes:

- de checklist "Beoordeling van het PBZO-document", waarin een overzicht wordt gegevens van de eisen en de wettelijke verankering (zie bijlage 1);
- de checklist uit het NIVRIM (zie bijlage 2);

- de checklist uit het NIVRIM Plus (zie bijlage 3).

Doorgaans neemt de Arbeidsinspectie, gevolgd door het bevoegd gezag, in het kader van de Wm de leiding bij dergelijke inspecties. Voor de brandweer is met name van belang:

- wat het beleid is ten aanzien van de identificatie van gevaren en risico's;
- wat het beleid is ten aanzien van de voorbereiding op noodsituaties.

Deze twee onderwerpen worden teruggevonden als element 2 en 5 in het VBS.

3.2.1 Beoordeling van element 2: de identificatie van gevaren en risico's

Dit element is de basis voor de wijze waarop een inrichting omgaat met zware ongevallen. Er moet duidelijk worden gemaakt dat de inrichting beschikt over procedures en een systematische identificatie van ongewenste gebeurtenissen. Daarbij zijn voor de brandweer met name van belang:

- scenario's als voorbereiding op de rampbestrijding;
- scenario's relevant voor een bedrijfsbrandweer;
- de LOD's, die die scenario's moeten voorkomen, zowel aan de linker- als rechterzijde van de vlinderdas;
- scenario's relevant voor het bedrijfsnoodplan(BNP)/aanvalsplan.

Vragen met betrekking tot dit element moeten dus betrekking hebben op deze onderwerpen. Een voorbeeldvragenlijst is ontleend aan het NIVRIM Plus en opgenomen als bijlage 4.

3.2.2 Beoordeling van element 5: voorbereiding op noodsituaties

De inrichting moet zich voorbereiden op noodsituaties via een bedrijfsnoodplan (BNP). Daartoe moet men beschikken over procedures voor de identificatie van noodsituaties, een directe link met element 2.

Het BNP kan worden beoordeeld aan de hand van de volgende checklists:

- de checklist uit het NIVRIM Plus (zie bijlage 5);
- de checklist ten behoeve van de toetsing van het managementsysteem voor VBS-zorgelement f: "de planning voor noodsituaties" (zie bijlage 6).

De laatste checklist is toegepast bij één van de inspecties en bleek betrekkelijk uitgebreid en soms onduidelijk. Of dit op basis van deze ene steekproef een eenduidige conclusie is, is op z'n minst twijfelachtig.

3.2.3 Overige beschikbare informatie voor de brandweer

In maart 2001 is in opdracht van het Ministerie van BZK een inspectie- en beoordelingsprotocol uitgebracht voor de brandweer door Ingenieurs/adviesbureau SAVE en DNV (het zogeheten IBBB).

Dit protocol is bedoeld als hulpmiddel voor de brandweer bij de beoordeling van een VR-rapportage van grote inrichtingen.
Het betreft een relatief uitgebreid protocol dat zijn waarde (impliciet) heeft bewezen voor VR-plichtige bedrijven.
Op basis van de ervaring, opgedaan bij de inspecties, wordt voor PBZO-bedrijven niet aanbevolen dit protocol toe te passen.

In het kader van het project BeteRZO wordt interdepartementaal gewerkt aan een nieuwe inspectiemethodiek (NIM) voor BRZO-plichtige bedrijven. Hierin zullen waarschijnlijk ook instrumenten voor het beoordelen van veiligheidsbeheerssystemen door de Brandweer opgenomen worden. Het NIM is echter nog in conceptfase.

3.3 Scenario's ten behoeve van de rampenbestrijding

PBZO-bedrijven zijn vanuit de regelgeving niet verplicht scenario's aan te leveren ten behoeve van de voorbereiding rampenbestrijding. Doorgaans betreft dit 'worst-casescenario's', waarbij wordt verondersteld dat aanwezige LOD's falen. Om toch de brandweer een middel te bieden om enig inzicht te krijgen in mogelijke scenario's die relevant zijn voor de voorbereiding op de rampenbestrijding kan de volgende methodiek worden toegepast.

1. Identificeer de insluitsystemen met gevaarlijke stoffen binnen een inrichting. Noteer de inhoud van elk systeem, de samenstelling en de procescondities (p en T);
2. Bepaal per insluitsysteem het maximale scenario en houd daarbij rekening met het volgende:
 - brand/explosiescenario's zijn maximaal bij instantaan falen;
 - toxische scenario's zijn met name van belang bij een uitstroming over langere duur (totale inhoud in 30 minuten);
3. Selecteer uit de maximale scenario's de realistische. Houd daarbij rekening met de kans van optreden in klassen:
 - $< 10^{-8}/\text{jr}$
 - $10^{-7} - 10^{-8}/\text{jr}$
 - $10^{-6} - 10^{-7}/\text{jr}$ en $10^{-6}/\text{jr}$.Bepaal de effectafstanden bij weerscondities F2 op basis van:
 - toxische grenswaarde als AGW/LBW;
 - brand 10, 3 en 1 kW/m²;
 - explosie 0.3, 0.1, en 0.03 bar.
4. Schat op; basis van de effectafstand en de omgeving het potentiële aantal slachtoffers waarbij het met name gaat om T1/T2-slachtoffers; dus personen die acuut hulp behoeven. Voor de bepaling van het aantal slachtoffers is ondersteuning nodig van bijvoorbeeld de GHOR of de regionale brandweer.
5. Maak een keuze voor de relevante scenario's voor:
 - het potentiële aantal slachtoffers;
 - het multidisciplinaire karakter van de hulpverlening;
 - de taken van de hulpverleningsdiensten;

- het risico voor hulpverleners.
6. Beslis op basis daarvan tot de noodzaak/wenselijkheid van een rampbestrijdingsplan (RBP).

Noodzaak is groot bij:

- multidisciplinaire aanpak;
- hoge kans op het scenario ($> 10^{-6}/\text{jr}$);
- relatief groot aantal slachtoffers in woonbebouwing (> 50).

Wenselijkheid is aanwezig bij:

- multidisciplinaire aanpak;
- kans minstens $10^{-7}/\text{jr}$;
- slachtoffers in woonbebouwing (enkele tientallen).

Betrek bij de beoordeling eventueel de aanbeveling die voortvloeit uit de risico-inventarisatie van de provincie Limburg uit ..., waarin per relevante activiteit is aangegeven of een rampbestrijdingsplan of multidisciplinair coördinatieplan nodig is.

3.4 Advisering inzake aanwijzing bedrijfsbrandweer

Artikel 134 van de Brandweerwet (1985) biedt het College van B&W de bevoegdheid een inrichting aan te wijzen voor het hebben van een bedrijfsbrandweer. Eind 80'er-jaren is daartoe het Besluit Bedrijfsbrandweer in werking getreden. Dit besluit is in 1999/2000 herzien in verband met de inwerkingtreding van het nieuwe BRZO.

Bedrijven die vallen onder het PBZO komen in potentie in aanmerking voor een aanwijzing. De daartoe geldende procedure is als volgt:

1. het bevoegd gezag vraagt de inrichting eerst om informatie, een zogeheten rapport inzake de bedrijfsbrandweer.
In dat rapport beschrijft de inrichting de mogelijke relevante scenario's (geoorloofwaardig en maatgevend);
2. het bevoegd gezag beoordeelt de rapportage en gaat al dan niet over tot aanwijzing.

Daarbij gelden uiteraard adviesverplichtingen, hoorgesprekken, etc.

Tot heden is er sprake van beleidsvrijheid voor het College om art. 13 van de Brandweerwet toe te passen. De praktijk in Nederland geeft aan dat:

- het Besluit nagenoeg uitsluitend is/wordt toegepast op inrichtingen, die vallen onder de zware categorie van het BRZO;
- er per regio (soms) verschillend wordt omgegaan met de toepassing van het Besluit.

Dat is (naast andere argumenten) voor het Ministerie van BZK reden geweest om na een evaluatie van het Besluit in 2004/2005 over te gaan tot een traject waarbij het Besluit wordt herzien. Dat project loopt momenteel.

Voor PBZO-plichtige inrichtingen wordt, zoals opgemerkt, nog geen uitgebreide invulling gegeven aan het Besluit. Dat leidt tot onzekerheid of het nodig is om over te gaan tot een aanwijzingsprocedure.

Om te voorkomen dat alle PBZO-inrichtingen worden verzocht om een artikel 13-rapportage op te stellen (met de daaraan verbonden financiële en administratieve lasten) kan mogelijk worden volstaan met de volgende methodiek:

1. Identificeer de insluitsystemen conform de methodiek, zoals beschreven in paragraaf 3.3;
2. Bepaal de geloofwaardige scenario's op basis van de uitgangspunten, zoals verwoord in het besluit:
 - de scenario's moeten zeer reëel en typerend zijn, gegeven de aanwezige preventieve voorzieningen;
 - de scenario's moeten kunnen leiden tot schade aan personen of gebouwen buiten de inrichting;
 - de scenario's moeten bestrijdbaar zijn; dus er moet een positief effect uitgaan van de repressieve inzet.

De scenario's zijn gebaseerd op stoffeigenschappen (brandbaar, giftig) en op het systeem (opslag, proces, etc.).

De toelichting bij het Besluit bedrijfsbrandweren schetst een overzicht van de scenario's.

3. Bepaal de effectafstand van de scenario's. Deze zijn doorgaans kleiner dan de scenario's onderparagraaf 3.3. Bij lekkages is sprake van uitstroomopeningen ter grootte van 0,1 D.

Bij brand moet worden nagegaan of de mogelijkheid bestaat van escalatie, omdat zich andere installaties met gevaarlijke stof binnen een stralingscontour van 10 kW/m² bevinden.

Indien er sprake is van:

- overschrijding van grenswaarden (AGW) buiten de inrichting bij toxische stoffen;
- de mogelijkheid van escalatie bij brand is er reden om de volgende stap uit te voeren.

4. Inventariseer de LOD's die aanwezig zijn om het scenario te voorkomen/te bestrijden.

Het gaat hierbij dus zowel om de linker- als rechterkant van de vlinderdas.

5. Overleg met de regionale brandweer over de geloofwaardigheid van de scenario's, gegeven de aanwezige LOD's.

Op basis daarvan kan besloten worden:

- a. geen procedure te starten voor een mogelijke aanwijzing;
- b. die procedure wel te starten.

Het aanpassen van het oude Besluit krijgt naar alle waarschijnlijkheid zijn beslag in 2006/2007. Onderdeel van het nieuwe Besluit zal een afwegingsmodel zijn, dat kan worden toegepast om goed te kunnen beoordelen of een bedrijfsbrandweer een optie is, ook voor PBZO-bedrijven.

N.B.: Indien voor de inrichting een kwantitatieve risicoanalyse (QRA) is opgesteld, kan deze vooraf inzicht geven. In het algemeen zijn de scenario's beschreven in een QRA zwaarder dan de geloofwaardige en maatgevende

scenario's in het kader van een rapport inzake de bedrijfsbrandweer. Wanneer de QRA-scenario's geen aanleiding geven tot aanwijzing, hoeven de bovenstaande stappen niet doorlopen te worden.

3.5 Brandveiligheidsplan

Eén van de mogelijke inspectie is 'ingeruild' voor de beoordeling van een brandveiligheidsplan van een inrichting. Een dergelijk plan wordt vaker gevraagd/opgesteld en moet voldoen aan een aantal eisen. In het volgende wordt een stappenplan omschreven om tot een onderbouwde beoordeling te komen.

1. Beoordeel of voor het opstellen van het brandveiligheidsplan het juiste ontwerpteam is geformeerd:
 - de opdrachtgever stelt de gebruikseisen vast;
 - de adviseur brandveiligheid stelt scenario's op en bepaalt de benodigde prestatie van de installatie, rekeninghoudend met de mogelijk inzet van de brandweer;
 - de brandweer draagt informatie aan over de mogelijke bestrijdingsactiviteiten voor de opgestelde scenario's;
 - de installatieadviseur stelt ontwerp op gebaseerd op de benodigde prestatie.
2. Beoordeel de doelstellingen van het brandveiligheidsplan, op basis van de inrichtingskenmerken bepalen welke beperkende maatregelen nodig zijn.
3. Zijn de volgende stappen bij het opstellen van het brandveiligheidsplan gehanteerd:
 - uitvoeren brandrisicoanalyse;
 - opstellen brandscenario's (inclusief repressief optreden van de brandweer);
 - vaststellen vereiste prestatie van de installatie;
 - opstellen brandbeveiligingsconcept (werkingswijze installatie);
 - beoordeling of het brandbeveiligingsconcept de vereiste prestatie kan leveren (gevolgd door certificering na oplevering);
 - opstellen eisen onderhoud en periodieke inspectie door geaccrediteerde instelling.

3.6 Samenwerking met gemeenten

In dit project is samengewerkt met een aantal verschillende gemeenten, met name met de gemeentelijke brandweren.

De ervaring met die gemeenten varieerde:

- sommige gemeenten onderschreven niet alleen het nut van een inspectie, maar ook het leerproces;
- een enkele gemeente zag het als een verdere uitbreiding van de taken zonder dat daar capaciteit tegenover kwam te staan;
- sommige gemeenten waren onvoldoende op de hoogte van het doel van het project.

Over het algemeen werd de samenwerking als positief ervaren en vonden de inspecties in een goede constructieve sfeer plaats.

4 Conclusies

Het project "Kwaliteitslag BRZO" voor de RBNML en RBZL heeft de volgende resultaten opgeleverd:

1. De lijst met PBZO-bedrijven, zoals die bij de aanvang van het project ter beschikking werd gesteld, vertoonde onjuistheden en onvolkomenheden. Sommige bedrijven bleken niet te vallen onder het PBZO, een enkel bedrijf bestond niet eens. Ook werd een bedrijf toegevoegd aan de lijst. De juiste en actuele bedrijfsgegevens en gegevens over handhavingsacties waren niet altijd voorhanden. Een goede uitwisseling van informatie over de inrichtingen tussen verschillende overheidsinstanties en een goed dossierbeheer kan dit voorkomen.
 2. De communicatie over het project in de richting van de lokale overheden is voor verbetering vatbaar.
 3. Het aantal daadwerkelijke inspecties is ruim achtergebleven bij het aantal oorspronkelijk geplande aantal.
 4. Bij sommige inspecties lag de nadruk op de resultaten/tekortkomingen uit voorgaande inspecties, waardoor brandweeronderwerpen onvoldoende uit de verf kwamen.
 5. De beoordeling van het VBS door de brandweer zou zich vooral moeten richten op de elementen 2 en 5. Voor die beoordeling bestaan verschillende methodieken. Het verdient aanbeveling die methodieken in de toekomst, waar mogelijk, te integreren.
 6. Bij een aantal bedrijven was de bekendheid met een implementatie van het BRZO zeer beperkt, waardoor inspectiemethodieken niet hun nut hebben kunnen bewijzen.
 7. Er is een globale methodiek ontwikkeld voor de bepaling van de scenario's ten behoeve van de voorbereiding rampenbestrijding. De kennis bij lokale brandweren is soms nog dermate, dat ondersteuning van de regionale brandweer gewenst is.
 8. Ook de problematiek van de aanwijzing van een bedrijfsbrandweer vereist specifieke kennis, die vaak niet aanwezig is bij de lokale brandweer. De regionale brandweer zal hier een ondersteunende rol moeten blijven spelen. Wellicht speelt de Veiligheidsregio in de toekomst nog een belangrijke rol.
 9. Er bestond weinig animo bij de betrokken lokale overheden voor een mondelinge terugkoppeling van de resultaten van dit aspect.
-

Bijlage 1 Beoordeling van het PBZO-document

Beoordeling van het PBZO-document

blz. 1

Door invulling van onderstaande tabel kan snel zicht verkregen worden op de kwaliteit van het PBZO document.

Verklaring aanduiding kolommen:

A = ja (is beschreven) C =onvoldoende beschreven

B = nee (niet beschreven) D = zie opmerking nr.

Referentie	Eisen:	A	B	C	D
BRZO 1999, art 5	Er is een PBZO document aanwezig				
DE RISICO's					
RRZO 1999, art 2	In het PBZO document zijn in hoofdlijnen de aard en omvang van de risico's beschreven (voorbeeld: RIB, tabel B3.2)				
RRZO 1999, art 2	In het PBZO document wordt een beschrijving gegeven van:				
	◇ de criteria voor kans				
	◇ de criteria voor effect				
	◇ de criteria voor acceptabele risico's				
	◇ de criteria voor niet acceptabele risico's				
HET BELEID					
BRZO 1999, art 5	In het document is het beleid ter voorkoming van zware ongevallen vastgelegd				
BRZO 1999, art 5	Het document bevat de algemene doelstellingen en beginselen van het beleid t.a.v. risico's zware ongevallen				
RRZO 1999, art 2	In het document wordt de samenhang tussen beleid en VBS duidelijk gemaakt				
RIB, 6.2.1	De onderliggende principes van het VBS zijn beschreven (zie blz. 2)				
RRZO 1999, art 2 RIB, 6.2.1	In het document wordt de samenhang tussen maatregelen en risico's duidelijk gemaakt (toegepaste principes bij keuze LOD's)				
RIB, 6.2.1	In het PBZO wordt het belang benadrukt van:				
RIB, 6.2.1	◇ het voorkomen van zware ongevallen				
RIB, 6.2.1	◇ het zorg dragen voor de veiligheid en beschermen van de gezondheid van werknemers en publiek				
RIB, 6.2.1	◇ het beschermen van de kwaliteit van het milieu				
RIB, 6.2.1	In het PBZO document is vermeld wie verantwoordelijk is voor het veiligheidsbeleid				
RIB, 6.2.1	Het commitment t.a.v. de realisatie van het beleid blijkt uit het PBZO document				
RIB, 6.2.1	Beginnelsen en hoofddoelstellingen zijn bekrachtigd door handtekening van hoofd of bestuurder				
BRZO 1999, art 5 en MvT	Het beleid houdt rekening met / is afgestemd op de aanwezigheid en omvang van de risico's				
RIB, 6.2.1	Het beleid is geconcretiseerd, d.w.z. meetbare en controleerbare doelstellingen en criteria zijn gegeven.				
BEOORDELING VAN HET BELEID EN DE UITVOERING DAARVAN					
BRZO 1999, MvT	Het beleid voorziet in passende (= op de risicosituatie van het bedrijf toegesneden) maatregelen, structuren en VBS				
BRZO 1999, MvT	Het beleid staat borg voor een hoog beschermingsniveau voor mens en milieu				

Beoordeling van het PBZO-document

blz. 2

Verklaring aanduiding kolommen:

A = ja (is beschreven) D =onvoldoende beschreven

B = nee (niet beschreven) E = zie opmerking nr.

C = niet van toepassing

Punt	Eisen:	A	B	C	D
	Het PBZO document geeft aan wat het beleid is m.b.t.				
1	◇ personeel en organisatie * kennis en opleiding * eigen werknemers en ingehuurd personeel * verantwoordelijkheden en bevoegdheden				
2	◇ identificatie van gevaren en evaluatie van risico's * beginselen m.b.t. vaststellen en toepassen procedures voor ident. ZO * beoordeling kans en omvang van geïdentificeerde ZO * toepassen procedures voor PVA en andere veiligheidsstudies				
3	◇ toezicht op de uitvoering * vaststellen en toepassen van procedures en instructies voor beheersing bedrijfsvoering / onderhoud / stops				
4	◇ wijzigingen * vaststellen en toepassen van procedures voor wijziging van de inrichting (of delen daarvan) / nieuw procédés				
5	◇ voorbereiding op noodsituaties * vaststellen en toepassen van procedures voor systematische identificatie van noodsituaties. * Uitwerking / beoefening / toetsing van noodplannen				
6	◇ monitoring van prestaties * vaststellen en toepassen van procedures voor permanente beoordeling van PBZO en VBS, resultaten van inspecties en onderzoeken (o.a. onderzoek ongevallen en near misses)				
7	◇ audit en review * vaststellen en toepassen van procedures voor 1) periodiek onderzoek functioneren VBS en 2) periodieke beoordeling van het beleid				

Opmerkingen:

Bijlage 2 Checklist PBZO-document

Checklist

2.1 Aanwezigheid PBZO-document

Is er een afzonderlijk document op de inrichting aanwezig met de titel PBZO-document, voorzien van een datum en getekend door het hoofd of de bestuurder van de inrichting?

- ☐ Ja
- ☐ Nee

2.2 Volledigheid PBZO-document

In hoeverre bevat het PBZO-document het volgende:

2.2.1 Uitgangspunten van het beleid

- ☐ (meetbare) hoofddoelstellingen en beginselen van het beleid ter voorkoming en bestrijding van zware ongevallen;
- ☐ beschrijving van wie verantwoordelijk is voor het realiseren van het beleid ter voorkoming en bestrijding van zware ongevallen in de organisatie;
- ☐ beschrijving van middelen die beschikbaar worden gesteld voor de realisatie van het beleid ter voorkoming en bestrijding van zware ongevallen (geeft inzicht in betrokkenheid van management);

2.2.2 Uitgangspunten voor de beoordeling van risico's

- ☐ (meetbare) criteria of uitgangspunten (met zowel kansen als gevolgen van zware ongevallen) die worden gehanteerd bij de beoordeling van risico's van zware ongevallen
- ☐ beschrijving van in de onderliggende principes (methodes) voor het bepalen van risico's, kansen en gevolgen van zware ongevallen
- ☐ beschrijving van de onderliggende principes (methodes) voor het selecteren van preventieve beschermende en repressieve maatregelen;

2.2.3 Uitvoering van het beleid

- ☐ beschrijving van de wijze waarop het beleid tot uitvoering wordt gebracht; wordt aangegeven
 - ☐ hoe het algemene beleid wordt uitgewerkt in concrete doelstellingen en -plannen voor diverse organisatieonderdelen;
 - ☐ hoe het beleid wordt geïmplementeerd en geëvalueerd;
 - ☐ hoe over het beleid wordt gecommuniceerd in de organisatie;
 - ☐ hoe de medewerkers zijn betrokken bij de beleidsontwikkeling.
- ☐ beschrijving van de onderliggende principes van het veiligheidsbeheerssysteem; wordt ingegaan op
 - ☐ opzet VBS

- ❑ samenhang met andere aanwezige zorgsystemen
- ❑ implementatie
- ❑ uitvoering
- ❑ controle
- ❑ evaluatie

2.3 Wat is de kwaliteit van het PBZO-document in relatie tot de omvang van het risico?

❑ **Slecht**

In het PBZO-document zijn alleen algemene doelstellingen vastgelegd, die niet meetbaar zijn en het is onduidelijk wie verantwoordelijk is voor het realiseren van het veiligheidsbeleid.

❑ **Redelijk**

Het document gaat in op de meeste elementen uit de checklist 'volledigheid PBZO-document'. Algemene (meetbare) doelstellingen en beginselen van het beleid ter voorkoming van zware ongevallen zijn vastgelegd, en ook is aangegeven hoe het algemene beleid wordt uitgewerkt in concrete veiligheidsdoelstellingen en -plannen voor diverse organisatieonderdelen. Ook worden criteria gegeven voor de beoordeling van risico's van zware ongevallen. Het is duidelijk wie verantwoordelijk is voor het realiseren van het veiligheidsbeleid in de organisatie. Het document besteedt echter weinig aandacht aan beschikbare middelen, en aan de implementatie en evaluatie van het beleid, en de wijze waarop over het beleid met medewerkers wordt gecommuniceerd en hoe medewerkers bij de beleidsontwikkeling worden betrokken.

❑ **Goed**

Het document bevat alle elementen zoals ze in de checklist 'volledigheid PBZO-document' zijn genoemd.

Bijlage 3 NIVRIM Plus Vragenlijst het PBZO-document

#	Vraag	Ja/nee	In orde	Check
1.	Is een op zichzelf staand PBZO-document binnen het bedrijf aanwezig?			
2.	Staan algemene doelstellingen en beginselen van het PBZO op schrift?			
3.	Is daarin (in hoofdlijnen) aangegeven de aard en omvang van de risico's voor zware ongevallen?			
4.	Wordt in het document melding gemaakt van het VBS en hoe dat gestructureerd is?			
5.	Is er een concrete uitwerking van het beleid, zodanig dat e.e.a. toetsbaar is?			
6.	Zijn criteria voor kansen en effecten van zware ongevallen op schrift gesteld?			
7.	Zijn de uitgangspunten m.b.t. preventieve maatregelen op schrift gesteld?			

Bijlage 4 NIVRIM Checklist Identificatie van gevaren en beoordeling van de risico's van zware ongevallen

	A	V	J
1. Beschikt het bedrijf over procedures voor de systematische identificatie van ongewenste gebeurtenissen (ongevalscenario's) die tot zware ongevallen kunnen leiden?			
2. Kan met die procedures worden nagegaan welke gevaren tot een LOC (Loss of Containment) kunnen leiden?			
3. Kan met die procedures worden nagegaan onder welke condities de gevaren zich manifesteren?			
4. Kan met die procedures worden nagegaan wat de kans is op een LOC?			
5. Kan met die procedures worden nagegaan wat de ernst van de gevolgen kan zijn?			
6. Vinden dergelijke analyses daadwerkelijk plaats?			
7. In iedere fase van de levenscyclus? • Ontwerp • Constructie • Bedrijfsvoering • onderhoud tijdens normale bedrijfsvoering • onderhoud tijdens 'stops'			
8. Worden specifieke veiligheidsstudies toegepast (zoals HAZOP, FMEA e.d.)?			
9. Worden maatregelen getroffen die afgestemd zijn op de aanwezige gevaren?			
10. Wordt de effectiviteit van de maatregelen geëvalueerd?			

Bijlage 5 NIVRIM Plus Vragenlijst VBS-element #2

VBS element # 2:

Identificatie van gevaren en beoordeling van de risico's van zware ongevallen (Hazard identification and risk evaluation)

#	Vraag	Ja/nee	In orde	Check
1	Beschikt het bedrijf over procedures voor de systematische identificatie van ongewenste gebeurtenissen (ongevalsscenario's) die tot zware ongevallen kunnen leiden?			
2	Zijn de beschikbare identificatie-methodieken vastgelegd?			
3	Worden die procedures (zoals HAZOP, FMEA e.d.) toegepast in iedere fase van de levenscyclus?			
	• ontwerp			
	• constructie			
	• bedrijfsvoering			
	• onderhoud tijdens normale bedrijfsvoering			
	• onderhoud tijdens stops			
4	Kan met die procedures worden nagegaan welke gevaren tot een LOC (Loss of Containment) kunnen leiden?			
5	Kan met die procedures worden nagegaan onder welke condities de gevaren zich manifesteren?			
6	Kan met die procedures worden nagegaan wat de kans is op een LOC?			
7	Kan met die procedures worden nagegaan wat de ernst van de gevolgen kan zijn?			
8	Is de beoordelingsmethodiek geschikt om preventieve en repressieve maatregelen vast te stellen?			
9	Worden maatregelen getroffen die afgestemd zijn op de aanwezige gevaren?			
10	Wordt de effectiviteit van de maatregelen geëvalueerd?			
11	Worden de bevindingen van de veiligheidsstudies vastgelegd?			
12	Wordt in de procedures aandacht gegeven aan het werken met derden?			
13	Ligt vast wie de richtlijnen vaststelt resp. het beschermingsniveau bepaalt, als samengewerkt wordt met aannemers of derden?			
14	Worden operators bij (het beoordelen van) het ontwerp betrokken?			
15	Liggen de onderdelen, die m.b.t. veiligheid kritisch zijn, ergens vast?			
16	Zijn de criteria voor kans, effect en risico vastgelegd?			
17	Kan aangetoond resp. aannemelijk gemaakt worden dat bij de identificatie van de gevaren ook gekeken is naar de ongevallenhistorie (casuïstiek)?			

Bijlage 6 NIVRIM Plus Vragenlijst VBS-element #5

VBS element # 5:

Planning voor noodsituaties (Planning for emergencies)

#	Vraag	Ja/nee	In orde	Check
1	Beschikt het bedrijf over procedures voor de systematische identificatie van noodsituaties?			
2	Zijn de noodsituaties afgeleid uit de analyse van gevaren en ongewenste gebeurtenissen die tot zware ongevallen kunnen leiden (de ongevalsscenario's)			
3	Zijn voor die noodsituaties noodplannen ontwikkeld?			
4	Is in het noodplan duidelijk gemaakt:			
	• welke acties in geval van nood ondernomen moeten worden?			
	• wie welke bevoegdheden heeft?			
	• wie waarvoor verantwoordelijk is?			
	• welke middelen nodig zijn?			
5	Is duidelijk welke afspraken er zijn met externe hulpverleners?			
6	Kan worden aangetoond dat er regelmatig overlegd wordt met externe hulpverleners?			
7	Kan worden aangetoond dat het noodplan regelmatig geoefend wordt?			
8	Kan worden aangetoond dat het noodplan regelmatig geëvalueerd (en bijgesteld) wordt?			
9	Wordt over (de bijstellingen van) het noodplan gecommuniceerd in de organisatie?			
10	Zijn er noodplannen voor beheersing van én brand- én toxische scenario's			
11	Is er een BHV organisatie?			
12	Is het duidelijk wat de taken van de BHV'ers zijn?			
13	Zijn de BHV'ers voldoende goed opgeleid (beleidsregel 2.21)?			
14	Zijn er voor de BHV'ers voldoende voorzieningen?			
15	Is het bedrijf aangesloten bij de gezamenlijke brandweer			
16	Beschikt het bedrijf over een eigen bedrijfsbrandweer?			
17	Kan het bedrijf aantonen dat in noodsituaties er voldoende voorzieningen getroffen zijn voor coördinatie en communicatie tijdens een noodsituatie?			
18	Kan het bedrijf aantonen dat in noodsituaties er voldoende effectieve PBM'en en reddingsapparatuur beschikbaar zijn?			
19	Kan het bedrijf aantonen dat in noodsituaties het call-in personeel voldoende snel aanwezig is?			
20	Is de in artikel 21 van het BRZO'99 voorgeschreven stoffenlijst aanwezig?			
21	Zijn belangrijke stofgegevens voor hulpdiensten aanwezig en snel toegankelijk (RRZO'99, art. 14)			

Bijlage 7 Checklist Noodsituaties

Checklist

**ten behoeve van de toetsing van het managementsys-
teem voor**

VBS - zorgement “f”:

“de planning voor noodsituaties”

Inrichting	: Site Chemelot Geleen
Verificatie door PL/AI/Brandweer	:
Naam	:
Versie	: 5
Datum	: 01-06-2005

Opzettelijk lege pagina

Revisie Log Checklist

Revisie Nummer	Datum	Betrokken pagina's	Beschrijving van de Revisie
0	1 juli 2004	Alle	1 ^e versie
1	9 juli 2004	Alle	Herschrijven o.b.v. format wijziging
2	1 maart 2005	Alle	Input Emergos
3	5 april 2005	Alle	Emergos reduceren
4	28 april 2005	Alle	Concept Checklist tbv NIM
5	1 juni 2005	Alle	Herindeling checklist

INHOUDSOPGAVE

1 INLEIDING	31
1.1 DOEL	31
1.2 TOEPASSINGSGEBIED	31
2 CHECKLIST	32
2.1 PLAN	32
2.1.1 BELEID	32
2.1.2 PLANNING	34
2.1.2.1 Doelstellingen met betrekking tot “de planning voor noodsituaties”.	34
2.1.2.2 Programma's voor het zorgement “de planning voor noodsituaties”.	36
2.2 DO: implementatie en uitvoering	38
2.2.1 STRUCTUUR EN VERANTWOORDELIJKHEID	38
2.2.2 OPLEIDING, BEWUSTZIJN EN BEKWAAMHEID	40
2.2.3 DOCUMENTATIE EN BEHEER VAN DOCUMENTEN EN GEGEVENS.....	42
2.2.3.1 Welke documentatie	42
2.2.3.2 Beheer van documenten en gegevens	44
2.3 CHECK	46
2.3.1 PRESTATIEMETING EN –MONITORING	46
2.3.2 AUDIT	48
2.4 ACT	50
2.4.1 BEOORDELING DOOR DE DIRECTIE	50

INLEIDING

DOEL

Deze checklist geeft de mogelijkheid om het zorgement “de planning voor noodsituaties” te toetsen aan een aantal criteria die ontleend zijn aan “best practices” zoals deze zijn aangetroffen in de literatuur. (OHSAS 18001/18002 “Arbo-managementsystemen” en aan Emergos¹).

TOEPASSINGSGEBIED

Deze checklist is bedoeld als ondersteunend instrument om te toetsen of voldaan is aan het Besluit risico’s zware ongevallen 1999 (Brzo ’99), Artikel 5 lid 3 bijlage 2: VBS-element f: “de planning voor noodsituaties”.

De checklist is vooral bedoeld als hulpmiddel om de drijver/werkgever met behulp van documenten en toelichtingen te laten aantonen dat er sprake is van een sluitende managementloop voor het zorgement “de planning voor noodsituaties”.

De daadwerkelijke toetsing van de werking van dit managementsysteem zal moeten gebeuren aan de hand van interviews en documentenreview op installatieniveau. Dit kan bijvoorbeeld uitgevoerd worden met behulp van het ANISO inspectie-instrument.

¹ Emergos, Checklist voor de inrichting van bedrijfsnoodorganisaties (2001). Uitgave van TNO Arbeid, KIWA en het NIBRA.

CHECKLIST²

PLAN

BELEID

Nr.	Principe
2.1.1	Het beleid met betrekking tot het zorgelement “de planning voor noodsituaties” is vastgesteld.

Concern voorschriften (VGM Requirements)
Beleidsdocument VGM Requirements Practices Guidelines Werkprocessen Etc.

Locatievoorschriften
Bedrijfsnoodplan Handboeken Etc.

Businessgroup of installatie voorschriften
Business group Business Unit Installatie

² Als indeling van de Checklist wordt de indeling van OHSAS 18001/18002 gevolgd.
060209.S23

✓	No.	Richtlijn	Specifieke verwijzing naar organisatie documentatie
		Aanwijzingen dat het principe is vervuld	
		Beleidsuitgangspunten (Emergos-checklist hoofdstuk 2.2)	
	1	In het beleid wordt expliciet aandacht geschonken aan het zorgelement 'De planning van noodsituaties'. - <i>Het beleid is expliciet gericht op pro-actie, preventie, preparatie, repressie, nazorg en herstel van ongevallen/calamiteiten.</i> - <i>Het beleid is gericht op continue verbetering.</i> - <i>Het management toont betrokkenheid bij de bedrijfsnood-organisatie.</i> - <i>De OR heeft overlegd over en ingestemd met beleid en bedrijfsnoodplan.</i>	
		Organisatie en verantwoordelijkheid (Emergos-checklist hoofdstuk 4.1)	
	2	De plaats van de bedrijfsnoodorganisatie in de (bedrijfs-) organisatie is geregeld (organogram).	
	3	In het beleid moet worden vastgelegd dat er voor alle functies taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden zijn m.b.t. het zorgelement 'De planning van noodsituaties'.	

Nr.	Opmerking

PLANNING

Doelstellingen met betrekking tot “de planning voor noodsituaties”.

Nr.	Principe
2.1.2.1	Er dienen (zo veel mogelijk) meetbare doelstellingen voor het zorgement “de planning voor noodsituaties” vastgesteld te worden, om er voor te zorgen dat het vastgestelde beleid wordt bereikt.

Concern voorschriften (VGM Requirements)
Beleidsdocument VGM Requirements Practices Guidelines Werkprocessen Etc.

Locatievoorschriften
Bedrijfsnoodplan Handboeken Etc.

Businessgroup of installatie voorschriften
Business group Business Unit Installatie

✓	No.	Richtlijn	Specifieke verwijzing naar organisatie documentatie
		Aanwijzingen dat het principe is vervuld	
		Strategische doelen (Emergos-checklist hoofdstuk 2.1)	
	1	De reikwijdte van de bedrijfsnoodorganisatie is vastgelegd. <i>DE BNO moet maatgevende scenario's aankunnen.</i> <i>Behalve uit de risicoanalyse kan de reikwijdte verder worden afgeleid uit de volgende documenten:</i> - Vergunningen om bedrijf te mogen uitoefenen of gebouw te mogen benutten (bijvoorbeeld gebruiksvergunning of milieuvergunning); - Bedrijfsnoodplan met details reikwijdte en motivatie uitsluitingen.	
		Inzetbaarheid leden bedrijfsnoodorganisatie (Emergos-checklist hoofdstuk 5.2)	
	2	Er is een procedure die waarborgt dat tijdens normale en bijzondere bedrijfsomstandigheden de bedrijfsnoodorganisatie adequaat kan reageren op ongevallen/calamiteiten. <i>Zowel tijdens normale omstandigheden als tijdens bijzondere omstandigheden (bijvoorbeeld tijdens een personeelsfeest) dienen er voldoende middelen en gekwalificeerd personeel beschikbaar te zijn om te kunnen reageren op ongevallen/calamiteiten. De bezetting dient voldoende sterk te zijn conform eisen en conform planning en zij dient bovendien gekwalificeerd en getraind te zijn. Houd bij de bezetting ook rekening met ziekte, vakantie en ontslag. Zorg voor consignatie, d.w.z. het verplicht beschikbaar zijn van bepaalde personen.</i>	

Nr.	Opmerking

Programma's voor het zorgement “de planning voor noodsituaties”.

Nr.	Principe
2.1.2.2	De organisatie moet voor het zorgement “de planning voor noodsituaties” een programma vaststellen en bijhouden om haar doelstellingen te verwezenlijken.

Concern voorschriften (VGM Requirements)
Beleidsdocument VGM Requirements Practices Guidelines Werkprocessen Etc.

Locatievoorschriften
Bedrijfsnoodplan Handboeken Etc.

Businessgroup of installatie voorschriften
Business group Business Unit Installatie

✓	No.	Richtlijn	Specifieke verwijzing naar organisatie documentatie
		Aanwijzingen dat het principe is vervuld	
		Plan van aanpak (Emergos-checklist hoofdstuk 3.4)	
	1	Het programma dat in het plan van aanpak beschreven staat, moet duidelijkheid geven over prestatie-indicatoren van de bedrijfsnood-organisatie. <i>Prestatie-indicatoren zijn ondermeer de uitgevoerde oefeningen, opleidingen, opkomsttijden BHV tijdens inzetten enz. Uit evaluaties hiervan worden actiepunten gegenereert die worden vastgelegd in een plan van aanpak. Het plan van aanpak geeft een overzicht van voorgenomen eenmalige (verbeter-) activiteiten t.b.v. de BNO en de instandhouding daarvan. Een plan van aanpak dient vast te stellen:</i> - <i>Wie voor een actiepunt zorg draagt;</i> - <i>Wanneer er resultaat moet zijn;</i> - <i>Welk budget beschikbaar is.</i> <i>Het plan van aanpak kan zijn opgenomen in een jaarplan. De periodieke en structurele activiteiten worden ondergebracht in bijvoorbeeld het veiligheids-handboek, een opleidingsplan of een oefenplanning.</i>	

Nr.	Opmerking

DO: implementatie en uitvoering

STRUCTUUR EN VERANTWOORDELIJKHEID

Nr.	Principe
2.2.1	De Taakverdeling, Bevoegdheden en Verantwoordelijkheden van het personeel dat de activiteiten met betrekking tot het zorgement “de planning voor noodsituaties” beheert, uitvoert en verifieert, moeten worden gedefinieerd, (schriftelijk) vastgelegd en bekendgemaakt.

Concern voorschriften (VGM Requirements)
Beleidsdocument VGM Requirements Practices Guidelines Werkprocessen Etc.

Locatievoorschriften
Bedrijfsnoodplan Handboeken Etc.

Businessgroup of installatie voorschriften
Business group Business Unit Installatie

✓	No.	Richtlijn	Specifieke verwijzing naar organisatie documentatie
		Aanwijzingen dat het principe is vervuld	
		Organisatie en verantwoordelijkheid (Emergos-checklist hoofdstuk 4.1)	
	1	Taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van sleutelpersonen zijn in de bedrijfsnoodorganisatie schriftelijk vastgelegd. <i>Zorg voor een organigram van de organisatie waarin posities van sleutelpersonen van de BNO zichtbaar zijn. Zorg voor een duidelijke verdeling en samenhang tussen taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden en leg dit schriftelijk vast. Taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden dienen in de organisatie bekend te zijn. Denk aan:</i> - Management; - Bevoegdheid hulpverleners op te roepen; - Hoofd BHV; - BHV-ploegen; - Bedrijfsbrandweer; - Deeltaken: gidsen, brandbestrijders, spoedeisende medische hulp, reddingswerkers enz.	
		Samenwerking (Emergos-checklist hoofdstuk 4.2)	
	2	Het bedrijf heeft, indien het voor het effectief bestrijden van ongevallen/calamiteiten (ook die extern ontstaan) afhankelijk is van samenwerking met andere bedrijven, dit ook onderling geregeld <i>Afspraken over externe en wederkerige hulpverlening bedrijfsverzamelgebouw, gebouwcomplex of bedrijvencomplex. Afspraken over gezamenlijke BHV-organisatie die dekkend voor situatie dienen te zijn.</i>	
		Communicatie extern (Emergos-checklist hoofdstuk 4.5)	
	3	Van risico's zijn de eventuele externe consequenties kenbaar gemaakt aan naburige bedrijven of organisaties, vervoerders e.d. en heeft afstemming plaatsgevonden over te nemen acties bij noodsituaties die voor hen van invloed zijn. <i>De betrokkenen voor het verschaffen van informatie zijn ondermeer:</i> - Eigen bedrijfsonderdelen en leiding; - Autoriteiten, denk aan de Arbeidsinspectie en de Milieudienst. Zorg voor een contactpersoon t.b.v. deze autoriteiten; - Werknemers; - Gasten; - Omliggende bedrijven en organisaties. Zorg voor een contactpersoon bij deze bedrijven en een instructie voor het omgaan met autoriteiten; - Omwonenden. Zorg voor een contactpersoon en een procedure Denk aan beschikbaarheid adresgegevens e.d.	

Nr.	Opmerking

OPLEIDING, BEWUSTZIJN EN BEKWAAMHEID

Nr.	Principe
2.2.2	Organisaties behoren te beschikken over effectieve procedures om zeker te stellen dat personeel vakbekwaam is voor de hen toegewezen taken.

Concern voorschriften (VGM Requirements)

Beleidsdocument
VGM Requirements
Practices
Guidelines
Werkprocessen
Etc.

Locatievoorschriften

Bedrijfsnoodplan
Handboeken
Etc.

Businessgroup of installatie voorschriften

Business group
Business Unit
Installatie

✓	No.	Richtlijn	Specifieke verwijzing naar organisatie documentatie
		Aanwijzingen dat het principe is vervuld	
		Opleidingsplan (Emergos-checklist 4.3)	
	1	Er is een opleidingsplan vastgesteld voor alle personen op functies in de bedrijfsnoodorganisatie.	
		Oefenprogramma (Emergos-checklist 5.5)	
	2	Zijn er een oefenprogramma's? <i>De inhoud van de oefenprogramma's zijn gebaseerd op maatgevende scenario's. Indien mogelijk zijn de programma's disciplinair van opzet, d.w.z. in samenhang met andere functies.</i>	
	3	Er is een planning die voorziet in periodieke oefening en training van alle functies in de bedrijfsnoodorganisatie. <i>Door oefening wordt bereikt dat alle functies van een BNO op adequate wijze uitgeoefend worden in samenhang met andere functies ten tijde van een ongeval/ calamiteit.</i>	
		Communicatie intern (Emergos-checklist hoofdstuk 4.4)	
	4	Het personeel is op de hoogte van de doelen en opzet van de BNO en hiervoor geoefend. <i>Bekendmaking beleid, plannen, werking BNO via: voorlichtingsacties, intranet. De meest relevante elementen van de BNO moeten door de medewerkers worden gekend.</i>	
	5	Het personeel is voorgelicht over wat te doen in noodsituaties.	

Nr.	Opmerking

DOCUMENTATIE EN BEHEER VAN DOCUMENTEN EN GEGEVENS

Welke documentatie

Nr.	Principe
2.2.3	De organisatie behoort actuele en afdoende documentatie vast te leggen en bij te houden om ervoor te zorgen dat het zorgement “de planning voor noodsituaties” goed wordt begrepen en effectief en efficiënt wordt beheerd. (documentatie van procesmatige aard)

Concern voorschriften (VGM Requirements)
Beleidsdocument VGM Requirements Pratices Guidelines Werkprocessen Etc.

Locatievoorschriften
Bedrijfsnoodplan Handboeken Etc.

Businessgroup of installatie voorschriften
Business group Business Unit Installatie

✓	No.	Richtlijn	Specifieke verwijzing naar organisatie documentatie
		Aanwijzingen dat het principe is vervuld	
		Bedrijfsnoodplan (Emergos-checklist hoofdstuk 6.3)	
	1	Het bedrijf /organisatie heeft een bedrijfsnoodplan.	
	2	Het bedrijfsnoodplan is voorzien van de minimale procedures voor de werking van de bedrijfsnoodorganisatie. <i>In het bedrijfsnoodplan moeten alle procedures zijn opgenomen die voortvloeien uit de risicoscenario's. Procedures t.a.v:</i> a) Alarmering b) hulpverlening bij branden medische hulpverlening c) Ontruiming d) Leiding van ongevallen/calamiteitenbestrijding e) Beredding. f) Aanvalsplan g) Plan voor beëindigen ongevallen/calamiteiten h) Plan voor eventueel nodige quarantaine of speciale behandeling van medewerkers of voorzieningen t.b.v.slachtoffers - De hiërarchie cq. bevellijn tijdens ongevallen en calamiteiten moet eenduidig en vastgelegd zijn. - Beslismomenten zijn eenduidig geformuleerd.	
		Documenten	
	3	De belangrijkste documenten met betrekking tot de bedrijfsnoodorganisatie dienen gedocumenteerd te zijn. <i>Gedocumenteerd dienen te zijn:</i> - Beleidsverklaring - Bedrijfsnoodplan - Oefenprogramma's - Informatie over bereikbaarheid sleutelpersonen, hulpdiensten e.d. - Informatie over gebouwen en terreinen - Informatie over (bedrijfs-)processen - Informatie over aanwezige stoffen. Hierbij kan gebruik worden gemaakt van het register gevaarlijke stoffen, productveiligheidsbladen, (bedrijfs)-proces overzichten - Effecten vrijkomende stoffen, straling, biologische agentia, asbest. Gebruik hierbij meetprotocollen en risico beoordelingsprotocollen - Effecten en reactieproducten van (straling, verbrandingsproducten, brand, vrijkomend asbest). Gebruik ook hierbij meetprotocollen en risicobeoordelings protocollen. Alle informatie dient beschikbaar en toegankelijk te zijn.	
		Nazorg (Emergos-checklist hoofdstuk 7.1)	
	4	Er zijn procedures voor de opvang van medewerkers die slachtoffer zijn van ongevallen/calamiteiten en hun familie.	

Nr.	Opmerking

Beheer van documenten en gegevens

Nr.	Principe
2.2.3.2	Alle documenten met essentiële informatie voor de werking en uitvoering van VBS zorgelement “de planning voor noodsituaties” behoren te worden geïdentificeerd en beheerst.

Concern voorschriften (VGM Requirements)
Beleidsdocument VGM Requirements Practices Guidelines Werkprocessen Etc.

Locatievoorschriften
Bedrijfsnoodplan Handboeken Etc.

Businessgroup of installatie voorschriften
Business group Business Unit Installatie

✓	No.	Richtlijn	Specifieke verwijzing naar organisatie documentatie
		Aanwijzingen dat het principe is vervuld	
		Beheer van documenten en gegevens (Emergos-checklist 4.6)	
	1	Er is een procedure voor de goedkeuring, uitgifte, actualisering en verspreiding van documenten. <i>De procedure regelt verantwoordelijkheden voor het verkrijgen, distribueren en archiveren van documenten voor de bedrijfsnood-organisatie. Het gaat om documenten die belangrijk zijn voor de uitvoering van de BNO. Denk aan plannen, procedures en instructies.</i>	
	2	Er is een register waarbij duidelijk verwezen wordt naar procedures die voor de bedrijfsnoodorganisatie van toepassing zijn. <i>Het register procedures bevat een gedocumenteerd overzicht van voor de bedrijfsnoodorganisatie relevante documenten.</i>	
	3	Er is een systeem voor het eenduidig identificeren van geldige procedures en andere documenten? <i>Deze eis geldt ook voor elektronische documenten. Zorg voor het bijhouden van de status van documenten (concept, definitief, ingetrokken etc.).</i>	
	4	Alle op de bedrijfsnoodorganisatie van toepassing zijnde documenten en overeenkomsten zijn actueel en in te zien door sleutelpersonen.	
		Communicatie tijdens ongeval/calamiteit (Emergos-checklist 6.4)	
	5	Alle nodige informatie is ten tijde van een ongeval/calamiteit snel beschikbaar en toegankelijk en begrijpelijk voor personen in stresscondities. <i>T.a.v beschrijving (schriftelijke of elektronische) documentatiestructuur en toegankelijkheid op plekken waar nodig. Documentatie aanwezig bij beveiliging/bewaking of receptie en bij het crisiscentrum. Informatie moet:</i> - Volledig en goed toegankelijk zijn; - Logisch van opzet zijn; - Leesbaar zijn onder operationele condities (veldomstandigheden, druk crisiscentrum); - Beperkt zijn tot voor besluitvorming en taakvervulling noodzakelijke informatie	

Nr.	Opmerking

CHECK

PRESTATIEMETING EN –MONITORING

Nr.	Principe
2.3.1	De organisatie behoort procedures vast te stellen en uit te voeren voor het regelmatig monitoren en meten van de prestaties voor het zorgelement “de planning voor noodsituaties”.

Concern voorschriften (VGM Requirements)
Beleidsdocument VGM Requirements Practices Guidelines Werkprocessen Etc.

Locatievoorschriften
Bedrijfsnoodplan Handboeken Etc.

Businessgroup of installatie voorschriften
Business group Business Unit Installatie

✓	No.	Richtlijn	Specifieke verwijzing naar organisatie documentatie
		Aanwijzingen dat het principe is vervuld	
		Leren van oefeningen en optreden (Emergos-checklist hoofdstuk 5.6 en 7.3)	
	1	De resultaten van zowel oefenprogramma's als optredens tijdens incidenten worden stelselmatig geëvalueerd. - Kom met een voorstel voor verbetermaatregelen en implementeer deze. - Overleg met overheidshulpverleners. Zorg voor een verslag van de evaluatie. Ook oefeningen dienen geëvalueerd te worden.	
		Jaarverslag (Emergos-checklist hoofdstuk 9.1)	
	2	De werking van de bedrijfsnoodorganisatie wordt gerapporteerd aan het management. Het rapport vermeld onder andere: - Realisatie opleidingen en oefening; - Aantal ongevallen en calamiteiten waarvoor de bedrijfsnoodorganisatie hulp moest verlenen; - Relevante resultaten externe contacten; - Realisatie activiteiten plan van aanpak. - Evaluatie ongevallen/calamiteiten - Evaluatie oefeningen - Evaluatie bedrijfsnoodplan	
		Noodvoorzieningen (Emergos-checklist hoofdstuk 5.4)	
	3	Er zijn voldoende noodvoorzieningen aanwezig en in goede conditie.	
		Denk hierbij aan: - Meldingssysteem - Alarmeringssysteem - Oproepsysteem - Ontruimingssysteem - Verzamelplaats ontruimen - Registratiesysteem ontruimen	
		Voorzieningen (Emergos-checklist hoofdstuk 4.8)	
	4	Er zijn eisen en maatregelen op grond van risico-analyses vertaald in nodige technische maatregelen	
		Maatregelen t.a.v.: - Waarschuwing - Beperken gevolgen van ongevallen/calamiteiten - Ondersteunen hulpverlening	
		Inzetbaarheid middelen en voorzieningen (Emergos-checklist hoofdstuk 5.3)	
	5	Er zijn voldoende hulpmiddelen en uitrusting van de BNO paraat voor het bestrijden van maatgevende scenario's.	

Nr.	Opmerking

AUDIT

Nr.	Principe
2.3.2	Er behoort een (intern) auditprogramma voor het zorgement “de planning voor noodsituaties” te worden vastgesteld waarmee de organisatie zelf kan beoordelen in hoeverre het beleid en de doelstellingen in overstemming zijn met de stand van de techniek / de wettelijke bepalingen en de van overheidswege aangegeven interpretaties.

Concern voorschriften (VGM Requirements)

Beleidsdocument
VGM Requirements
Practices
Guidelines
Werkprocessen
Etc.

Locatievoorschriften

Bedrijfsnoodplan
Handboeken
Etc.

Businessgroup of installatie voorschriften

Business group
Business Unit
Installatie

✓	No.	Richtlijn	Specifieke verwijzing naar organisatie documentatie
		Aanwijzingen dat het principe is vervuld	
		Beoordeling effectiviteit bedrijfsnoodorganisatie (Emergos-checklist hoofdstuk 9.2)	
	1	Regelmatig worden audits uitgevoerd en de planning hiervoor is opgenomen in het auditprogramma.	
		Audit (Emergos-checklist hoofdstuk 8.4)	
	2	De bedrijfsnoodorganisatie wordt beoordeeld op geschiktheid en effectiviteit.	
		<i>Denk aan:</i> - Evaluatie externe gebeurtenissen; - Ontwikkeling op grond van wetgeving in de branche e.d.; - Evaluatie ongevallen/calamiteiten; - Evaluatie oefeningen; - Evaluatie bedrijfsnoodplan;	

Nr.	Opmerking

ACT

BEOORDELING DOOR DE DIRECTIE

Nr.	Principe
2.4.1	Het hoogste leidinggevende niveau van de organisatie behoort de werking van het zorgement “de planning voor noodsituaties” te beoordelen om te bepalen of het volledig is geïmplementeerd en nog steeds geschikt is om het vastgestelde beleid en de geformuleerde doelstellingen daarvan te bereiken. Bij de beoordeling behoort ook te worden bepaald of het geformuleerde beleid nog steeds passend is. Er behoren nieuwe of bijgewerkte doelstellingen voor continue verbetering te worden vastgesteld, passend voor de komende periode, en er behoort te worden beoordeeld of er wijzigingen nodig zijn in het systeem van “de planning voor noodsituaties”.

Concern voorschriften (VGM Requirements)
Beleidsdocument VGM Requirements Practices Guidelines Werkprocessen Etc.

Locatievoorschriften
Bedrijfsnoodplan Handboeken Etc.

Businessgroup of installatie voorschriften
Business group Business Unit Installatie

✓	No.	Richtlijn	Specifieke verwijzing naar organisatie documentatie
		Aanwijzingen dat het principe is vervuld	
		Plan van aanpak (Emergos-checklist hoofdstuk 3.4)	
	1	De resultaten van de directiebeoordeling worden vertaald in verbetermaatregelen (aanpassen beleid cq. doelstellingen). - De directie heeft de taak om de effectiviteit van de BNO periodiek te beoordelen. Verbetermaatregelen moeten adequaat zijn voor geïventariseerde risico's.	
		Beoordeling effectiviteit bedrijfsnoodorganisaties (Emergos hoofdstuk 9.2)	
	2	In het plan van aanpak is vastgelegd welke aanpassingen en verbeteringen in de komende periode zullen plaatsvinden. Formuleer een actieplan: - Overzicht verbeterpunten; - Implementatie nieuwe maatregelen.	

Nr.	Opmerking